

Kapitel 11

Dynamisk Programmering

När man väl har förstått idén bakom *dynamisk programmering* så är tekniken ganska enkel för att lösa problem och skapa algoritmer. Men det hindrar dock inte att det hela från början ter sig närmast magiskt. Det bästa sättet att lära sig hantera *dynamisk programmering* torde vara att studera ett antal exempel och det ska vi göra här.

11.1 Fibonacci's talföljd

Vi återknyter här bekantskapen med *Fibonacci's talföljd* från första föreläsningen där vi studerade följande rekursiva funktion.

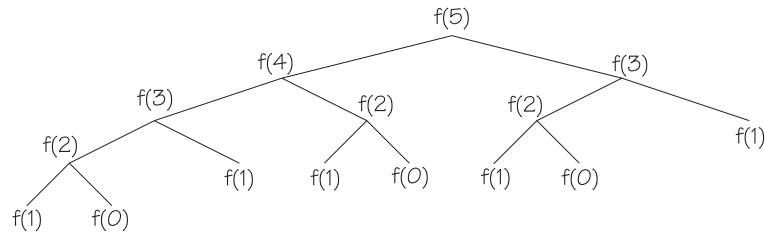
```
1 long fib(long n){
2     if (n==0 || n==1)
3         return 1;
4     else
5         return fib(n-1)+fib(n-2);
6 }
```

Vi konstaterade där att, för att bestämma f_n anropades funktionen `fib` total $2 \cdot f_n - 1$ gånger. För till exempel $f_{33} = 5702887$ kommer `fib` att anropas 11 405 773 gånger, vilket är oacceptabelt, speciellt med tanke på att vi känner till formeln

$$f_n = \frac{\left(\frac{1+\sqrt{5}}{2}\right)^{(n+1)} - \left(\frac{1-\sqrt{5}}{2}\right)^{(n+1)}}{\sqrt{5}}$$

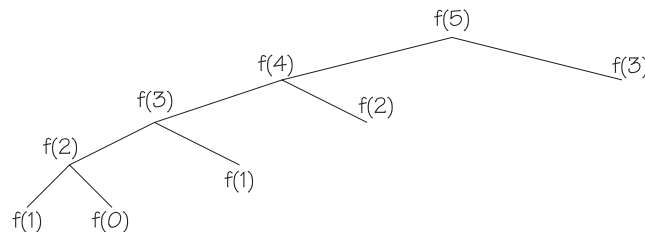
Tittar vi på ett träd över anropen så förstår vi varför anropen blir så många. Vi ser också att "samma jobb" görs flera gånger.

Figur 11.1: För f_5 görs 15 anrop där bland annat f_2 beräknas tre gånger.

Tre gånger i trädet i figur 11.1 beräknas f_2 . En idé med *dynamisk programmering* är att lagra beräknade delresultat i en tabell. Vid varje anrop av funktionen kan vi då "slå upp" om värdet redan finns noterat. Om så är fallet har vi direkt resultatet.

På så sätt kan vi "klippa i trädet" och vårt anropsträd kommer i stället att se ut så här.

Figur 11.2: Varje löv i trädet har nu ett unikt värde

Vi hamnar nu på 9 anrop i stället för 15. Inte så stor skillnad kan tyckas men för f_{33} behövs nu bara 65 anrop i stället för tidigare 11 405 773.

Vad vi behöver är alltså en tabell t med lika många celler som det största n för vilket vi vill bestämma f_n . Vid uppstart initierar vi tabellen med $t[0] = 1$ och $t[1] = 1$ (de två kända värdena) och med -1 för resten.

Algorithm 11.1.1: FIBDYN(n)

```

if  $\text{tab}[n] \geq 0$ 
  then return ( $\text{tab}[n]$ )
else {
   $f1 \leftarrow \text{FIBDYN}(n-1)$ 
   $\text{tab}[n-1] \leftarrow f1$ 
   $f2 \leftarrow \text{FIBDYN}(n-2)$ 
   $\text{tab}[n-2] \leftarrow f2$ 
  return ( $f1 + f2$ );
}
  
```

Det finns två typer av dynamisk programmering DP:

- Vi bygger upp lösningar av delproblem från mindre till större, *bottom-up*.
- Eller så kan vi spara resultat i en tabell som vi slår upp i efter behov, *top-down* med *memoization*

Exemplet ovan med Fibonacci's talföljd är ett exempel på *top-down*. Detta exempel på samma talföljd kan klassificeras som *bottom-up*.

```
1 int fib3(int n){
2   int f1=1, f2=1, f3=1, i;
3   for(i=3; i<=n; i++){
4     f3=f1+f2;
5     f1=f2;
6     f2=f3;
7   }
8   return f3;
9 }
```

H Den enklaste och snabbaste av alla sätt att ta reda på f_n om vi bortser från formeln. Helt klart handlar det här om *bottom-up*.

11.2 Myntväxling

I samband med *glupska algoritmer*, bekantade vi oss med ett exempel, som gick ut på att minimera antalet sedlar och mynt för att räkna upp ett givet belopp.

Vi nämnde då att den glupska algoritmen vi där använde inte fungerade för alla uppsättningar av mynt och efterlyste då ett alternativt sätt att lösa problemet. Till exempel med följande *söndra och härska*-algoritm.

Algorithm 11.2.1: CHANGE(belopp)

```
min ← belopp
for i ← 1 to antal
  do { if mynt[i] = belopp
      then return (1)
    }
for i ← 1 to belopp/2
  do { n ← CHANGE(i) + CHANGE(belopp - i)
      if n < min
        then min ← n
    }
return (min)
```

Indata är mynt, som är en array som håller antal valörer. Algoritmen fungerar, men den tar alldeles för lång tid på sig. Vi förstår att många anrop upprepas under arbetets gång och tankarna går därför till *dynamisk programmering*. Vi förstärker därför algoritmen:

Algorithm 11.2.2: CHANGE2(belopp)

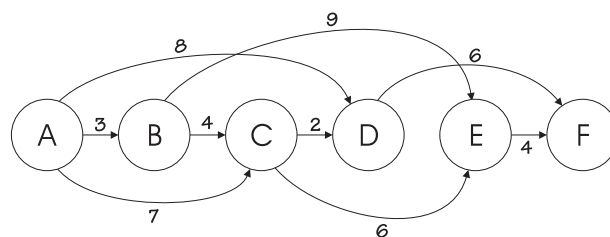
```

if lista[belopp]  $\neq$  0
  then return (lista[belopp])
min  $\leftarrow$  belopp
for i  $\leftarrow$  1 to antal
  do { if mynt[i] = belopp
        then return (1)
  for i  $\leftarrow$  1 to belopp/2
    do { n  $\leftarrow$  CHANGE2(i) + CHANGE2(belopp - i)
          if n < min
            then min  $\leftarrow$  n
  lista[belopp]  $\leftarrow$  min
return (min)

```

Här tillkommer en global array, *lista*, som har lika många element som det största belopp vi tänker räkna upp. Arrayen nollställer vi från början. Varje gång algoritmen returnerar ett funnet minimum uppdateras dessutom *lista*, för kommande behov. Vi räknar antalet anrop för de två algoritmerna med *belopp*=29 och *mynt*={1,5,10,20,50,100,500,1000} För CHANGE görs 60 911 899 anrop och för CHANGE2 görs 387. Så små skillnader kan det vara mellan en oanvändbar och en snabb algoritm!

11.3 Riktad graf utan cykler

Figur 11.3:

I figur 11.3 ser vi en *riktad graf utan cykler*, en så kallad *DAG*. (directed acyclic graph). En graf av den typen kan ordnas utefter en linje så att alla bågar går från vänster till höger. Detta är ett viktigt sätt att betrakta problem som går att lösa med dynamisk programmering.

Om uppgiften kopplad till grafen består i att finna den kortaste vägen från A till F och till exempel betraktar nod E så kan det minsta avståndet till E skrivas

$$\text{mindist}(E) = \min(\text{mindist}(B), \text{mindist}(C))$$

Börjar vi i A, som har $\text{mindist} = 0$ kan vi successivt hitta minsta avståndet till B, C, D, E, F genom formeln ovan. Om vi har alla avstånden lagrade i $a[6][6]$ och placerar ∞ i de celler i matrisen som saknar direkt förbindelse. Så löser vi detta problem med koden:

```

1  int a[6][6]={1000, 3, 7, 8,1000,1000},
2              {1000,1000, 4,1000, 9,1000},
3              {1000,1000,1000, 2, 6,1000},
4              {1000,1000,1000,1000,1000, 6},
5              {1000,1000,1000,1000,1000, 4},
6              {1000,1000,1000,1000,1000,1000}};
7  int i, j;
8  int d[6]={0,1000,1000,1000,1000,1000};
9  for(i=0;i<6;i++)
10     for(j=0;j<i;j++)
11         d[i]=min(d[i],d[j]+a[j][i]);

```

1000 räcker gott och väl som "oändligheten" i detta exempel. Man får akta sig för att använda INT_MAX, eftersom det kommer att adderas ett tal till detta och då uppstår overflow.

11.4 Myntväxling för sista gången

Med denna metod löser vi vårt, numera gamla, myntväxlingsproblem med följande idé. Vi tänker oss mynten 1, 3 och 5 i en okänd valuta och vill ta reda på det minsta antalet mynt för belopp från 1 till 18.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	1	2	1	2	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	1	2	1	2	1	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	1	2	1	2	1	2	0	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
5	1	2	1	2	1	2	3	2	3	2	3	0	0	0	0	0	0	0
6	1	2	1	2	1	2	3	2	3	2	3	0	3	0	0	0	0	0
7	1	2	1	2	1	2	3	2	3	2	3	0	3	0	3	0	0	0
8	1	2	1	2	1	2	3	2	3	2	3	4	3	4	3	4	0	0
9	1	2	1	2	1	2	3	2	3	2	3	4	3	4	3	4	0	4
10	1	2	1	2	1	2	3	2	3	2	3	4	3	4	3	4	5	4

Vi startar i tredje raden med att placera ut ett mynt av varje valör. I fjärde raden lägger vi till valören 1 till alla belopp som kräver ett mynt och skriver in 2 på motsvarande plats. I

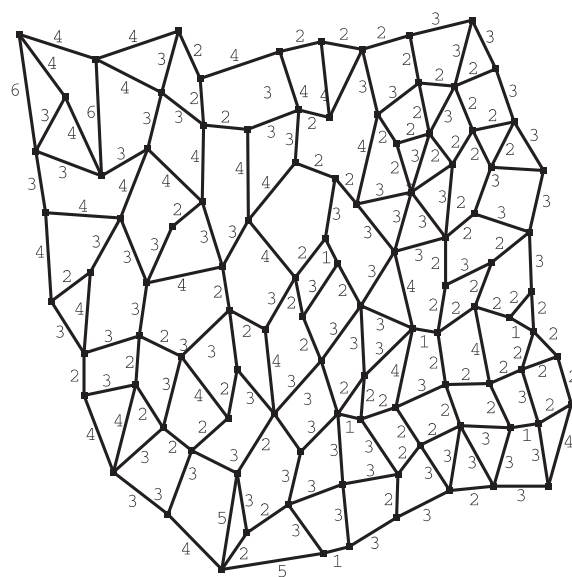
nästa rad lägger vi till valören 3 till alla belopp som kräver ett mynt. Om vi hamnar på 0 skriver vi in 2 där. Till sist, i den avdelningen, lägger vi till valören 5 till alla belopp som kräver ett mynt. I nästa avdelning lägger vi till valörerna 1, 3, 5 till belopp som kräver två mynt och om vi då hamnar på 0 skriver vi in 3 i den cellen.

Till sist har alla 0:or försvunnit och problemet är löst.

UPPGIFT 11.1

Myntväxling för sista gången. Lös problemet från kapitel 10 om myntväxling av svenska mynt med den ovan diskuterade tekniken och jämför resultaten.

11.5 Floyd-Warshall

Figur 11.4:

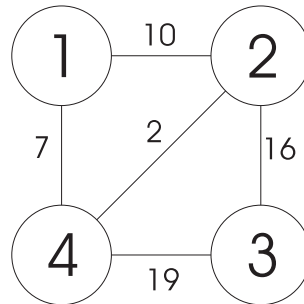
Algoritmen *Floyd-Warshall* är en konkurrent till *Dijkstra's* algoritm. Den bestämmer kortaste avståndet till *alla* par av noder i en viktad graf med n noder. I `dist` har vi lagrat alla vikter (avstånd) mellan närliggande noder. Detta är all kod vi behöver:

```
1 void floyd(int dist[][101],int n){
2   int i,j,k;
3   for(k=1;k<=n;k++)
4     for(i=1;i<=n;i++)
5       for(j=1;j<=n;j++)
6         dist[i][j]=min(dist[i][j],dist[i][k]+dist[k][j]);
7 }
```

Vi genomför ett exempel med endast fyra noder efter figur 11.5, som leder till efterföljande avståndsmatrix.

Figur 11.5:

	1	2	3	4
1	0	10	∞	7
2	10	0	16	2
3	∞	16	0	19
4	7	2	19	0

Vi förstår att denna algoritm arbetar efter bottom-up. Här några av värden hos i, j och k då distansmatrisen får ett nytt värde.

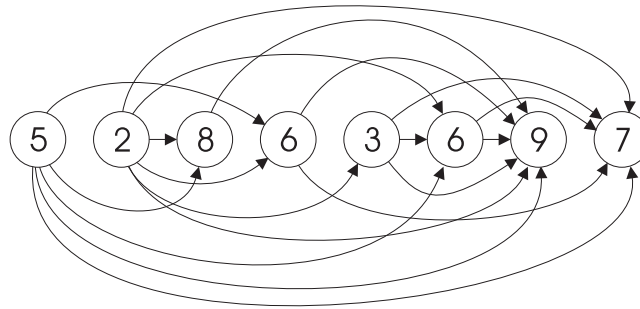
k	i	j	resultat
2	3	4	18
2	4	3	18
4	1	2	9
4	1	3	25
4	2	1	9
4	3	1	25

Resultatet blir till slut

	1	2	3	4
1	0	9	25	7
2	9	0	16	2
3	25	16	0	18
4	7	2	18	0

Vi förstår att detta är en bottom-up lösning.

11.6 Longest increasing subsequence

Figur 11.6:

Ur ett given följd av tal $a_1, a_2 \dots a_n$, ska vi välja tal i följd, så att $a_{k_1} < a_{k_2} < \dots < a_{k_m}$ och så att m blir så stort som möjligt. Om talen är 5, 2, 8, 6, 3, 6, 9, 7, har vi i figur 11.6 markerat alla sådana följder. Den längsta innehåller de fyra talen 2, 3, 6, 9.

Problemet kan lösas med följande kod:

```
1 int lcs(int a[], int N){
2     int *best, *prev, i, j, max=0;
3     best=(int*)malloc(sizeof(int)*N);
4     prev=(int*)malloc(sizeof(int)*N);
5     for(i=0; i<N; i++) {best[i] = 1; prev[i] = i;}
6     for(i=1; i<N; i++)
7         for(j=0; j<i; j++)
8             if(a[i]>a[j] && best[i]<best[j]+1)
9                 best[i]=best[j]+1, prev[i]=j;
10    for(i=0; i<N; i++)
11        if(max<best[i])
12            max=best[i];
13    free(best);
14    free(prev);
15    return max;
16 }
```

H Vi använder oss av dynamiska arrayer, som vi under exekveringen kan skapa i lämplig storlek. Arrayen *best* används endast för att senare kunna få fram talen i den längsta sekvensen.

5 De två arrayerna initieras.

6-9 I yttre loopen går man igenom ett tal a_i i taget i sekvensen. I den inre tittar man på de tal a_j , som står till vänster om det aktuella talet. För alla tal $a_j < a_i$ tar man reda på, vilket av talen, som har störst värde i $best[j]$, vilket är samma sak som den

längsta stigande sekvensen. $\text{best}[j] + 1$ blir värdet för $\text{best}[i]$ eftersom sekvensen har utökats med ett tal. I $\text{prev}[i]$ lagrar vi j index till detta tal.

11.7 Knapsack II

Även i detta exempel återkommer vi till en gammal bekant, men nu i ny skepnad. Vi har som tidigare en ryggsäck med en given volym c , till detta n olika objekt b_i , $1 \leq i \leq n$. Varje objekt har ett värde v_i och en volym w_i . Skillnaden är att

- det finns ett obegränsat antal av varje objekt b_i .
- man nu inte kan dela objekten, som man fick göra i förra exemplet.
- ryggsäcken inte behöver bli full.

Målet är fortfarande att ge ryggsäcken ett så dyrbart innehåll som möjligt. Vi studerar ett konkret exempel (se figur 11.7).

För detta exempel kan vi ställa upp en optimeringsfunktion

$$\begin{array}{ll} \text{maximera} & a_1 \cdot v_1 + a_2 \cdot v_2 + a_3 \cdot v_3 + a_4 \cdot v_4 + a_5 \cdot v_5 \\ \text{så att} & a_1 \cdot w_1 + a_2 \cdot w_2 + a_3 \cdot w_3 + a_4 \cdot w_4 + a_5 \cdot w_5 \leq c \end{array}$$

Eller i klartext

$$\begin{array}{ll} \text{maximera} & a_1 \cdot 4 + a_2 \cdot 5 + a_3 \cdot 10 + a_4 \cdot 11 + a_5 \cdot 13 \\ \text{så att} & a_1 \cdot 3 + a_2 \cdot 4 + a_3 \cdot 7 + a_4 \cdot 8 + a_5 \cdot 9 \leq 17 \end{array}$$

a_i , $1 \leq i \leq 5$ är antalet objekt av de fem olika typerna som vi ska välja.

<input type="text"/>	(Objekt 1, Storlek 3, Värde 4)
<input type="text"/>	(Objekt 2, Storlek 4, Värde 5)
<input type="text"/>	(Objekt 3, Storlek 7, Värde 10)
<input type="text"/>	(Objekt 4, Storlek 8, Värde 11)
<input type="text"/>	(Objekt 5, Storlek 9, Värde 13)
<input type="text" value="Ryggsäcken rymmer 17"/>	

Figur 11.7: Av varje objekt finns det ett obegränsat antal. Hur värdefull kan innehållet i ryggsäcken bli?

Ett enkelt och osofistikerat sätt att lösa det här problemet är en funktion med fem for-loopar, där varje loop behandlar ett objekt. Loopvariabeln går från 0 till det *maximalt möjliga antalet* av detta objekt.

Minsta antal	0	0	0	0	0
Största antal	5	4	2	2	1

Den inre delen av dessa nästlade loopar, den där vi tar reda på om "rekordet har slagits", kommer att exekveras $6 \cdot 5 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 2 = 540$ gånger.

För denna metod kan vi bestämma den övre gränsen för antalet varv till

$$T(n) = \left(\left\lfloor \frac{c}{\min(v)} \right\rfloor + 1 \right)^n$$

Det betyder att om vi har en ryggsäck med $c = 100$ och $n = 10$ objekt med minsta volymen $v_{\min} = 3$, så är $T(10) \approx 2 \cdot 10^{15}$. Då är inte längre den här metoden möjlig att använda.

Vad kan då *dynamisk programmering* göra för oss? Indata består av två arrayer `size` och `value`, data för objekten. Sedan behöver vi en tabell, `cost`. Tabellen ska ha plats för c värden och nollställs före start. I nedanstående algoritm kommer vi att bestämma den värdefullaste packningen för *alla* storlekar på ryggsäckar $1 \dots c$. Tabellen `best` håller reda på vilka objekt som plockats ned i ryggsäcken.

Algorithm 11.7.1: KNAPSACK()

```

for  $j \leftarrow 1$  to  $n$ 
  do {
    for  $i \leftarrow 1$  to  $c$ 
      do {
        if  $i - \text{size}[j] \geq 0$ 
          then {
            if  $\text{cost}[i] < \text{cost}[i - \text{size}[j]] + \text{value}[j]$ 
              then {
                 $\text{cost}[i] \leftarrow \text{cost}[i - \text{size}[j]] + \text{value}[j]$ 
                 $\text{best}[i] = j$ 
              }
            }
          }
      }
  }

```

Vi följer exekveringen för vårt exempel och uppdaterar hela tiden `cost`.

volym	värde	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
3	4	0	0	4	4	4	8	8	8	12	12	12	16	16	16	20	20	20
4	5	0	0	4	5	5	8	9	10	12	13	14	16	17	18	20	21	22
7	10	0	0	4	5	5	8	10	10	12	14	15	16	18	20	20	22	24
8	11	0	0	4	5	5	8	10	11	12	14	15	16	18	20	21	22	24
9	13	0	0	4	5	5	8	10	11	13	14	15	17	18	20	21	23	24

- Den yttre loopen går igenom samtliga objekt. Under första varvet är inget annat objekt än b_1 inblandat. Vilket betyder att vi så långt, kommer att få en lösning för detta enda objekt. Hur många vi får ner i ryggsäckar med volymen från 1 till 17 ser vi i första raden i tabellen.

- Under andra varvet behandlas b_2 . När den andra loopen nått fram till storleken 4 hos ryggsäcken ryms för första gången ett objekt b_2 . Det bästa värdet vi tidigare hade för denna storlek var 4. Då måste det vara bättre att placera en b_2 i säcken och därmed få värdet 5. Detta gäller även för storleken 5. Däremot kan en b_2 inte konkurrera med 2 stycken b_1 för storleken 6. Andra raden visar de bästa värdena med två objekt inblandade.
- Tabellen fylls alltså på radvis. För att fylla i en ny ruta tänker man så här: "Bästa värdet för den här storleken är just nu $cost[i]$. Värdet $cost[i-size[j]]$ är det bästa värdet (hittills) för en ryggsäck med storleken $i-size[j]$. Om vi nu i stället lägger till ett objekt b_j , som ju kommer att få plats, får vi då ett bättre värde för $cost[i]$? Om svaret är "ja" på den frågan uppdaterar vi $cost[i]$ med detta nya värde.

Observera att det till vårt exempel finns två lösningar $\{1, 3, 3\}$ och $\{4, 5\}$. Av allt att döma kommer denna algoritm att kunna exekveras på tiden $O(c \cdot n)$, vilket för vårt exempel blir $17 \cdot 5 = 85$. För exemplet där $c = 100$ och $n = 10$ kommer det hela att gå ungefär 10^{12} gånger snabbare om vi jämför med vårt naiva förslag i inledningen, som alltså skulle innehålla 10 for-loopar.

UPPGIFT 11.2

Implementera Knapsack och använd `best` för att skriva ut vad ryggsäcken innehåller. Ta också reda på om det är viktigt att objekten är sorterade efter stigande volym?

Låt programmet fråga efter kappsäckens storlek och antalet objekt vars värde och volym sedan slumpas fram.

11.8 Matrismultiplikation

Det är med glädje jag nu presenterar ett exempel hämtat från den *linjära algebran*. Det handlar om matrismultiplikation som vi först repeterar. För två matriser $A(n \times m)$ och $B(p \times q)$ kan produkten $C = AB$ endast bildas om $m = p$. Matrisen C får dimensionerna $C(n \times q)$. Om från $A(3 \times 2)$ och $B(2 \times 2)$ vi vill bilda AB går det i detalj till så här:

$$\begin{pmatrix} a_{11} & a_{12} \\ a_{21} & a_{22} \\ a_{31} & a_{32} \end{pmatrix} \begin{pmatrix} b_{11} & b_{12} \\ b_{21} & b_{22} \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} a_{11}b_{11} + a_{12}b_{21} & a_{11}b_{12} + a_{12}b_{22} \\ a_{21}b_{11} + a_{22}b_{21} & a_{21}b_{12} + a_{22}b_{22} \\ a_{31}b_{11} + a_{32}b_{21} & a_{31}b_{12} + a_{32}b_{22} \end{pmatrix}$$

Det behövs här 12 multiplikationer för att nå resultatet. Hur många multiplikationer behövs det då för att bilda $A(12 \times 18)B(18 \times 23)$ eller mer generellt $A(n \times m)B(m \times p)$? För den första multiplikationen behövs $12 \cdot 18 \cdot 23 = 4968$ multiplikationer och den generella formeln är nmp .

Eftersom den *associativa* lagen gäller vid matris multiplikation ger $(AB)C$ samma resultat som $A(BC)$ och $((AB)(CD))$ ger samma resultat som $(A(B(CD)))$. Men hur är det med antalet multiplikationer vid olika val av multiplikationsordning? Vi studerar följande

exempel.

$$\begin{pmatrix} a_{11} & a_{12} \\ a_{21} & a_{22} \\ a_{31} & a_{32} \\ a_{41} & a_{42} \end{pmatrix} \begin{pmatrix} b_{11} & b_{12} & b_{13} \\ b_{21} & b_{22} & b_{23} \end{pmatrix} \begin{pmatrix} c_{11} \\ c_{21} \\ c_{31} \end{pmatrix} \begin{pmatrix} d_{11} & d_{12} \end{pmatrix} \begin{pmatrix} e_{11} & e_{12} \\ e_{21} & e_{22} \end{pmatrix} \begin{pmatrix} f_{11} & f_{12} & f_{13} \\ f_{21} & f_{22} & f_{23} \end{pmatrix}$$

Vi skulle lika gärna kunna skriva

$$(4 \times 2)(2 \times 3)(3 \times 1)(1 \times 2)(2 \times 2)(2 \times 3)$$

eller till och med $r = [4, 2, 3, 1, 2, 2, 3]$ utan att tappa någon information. På hur många sätt kan nu slutprodukten nås? På inte mindre är 42 olika sätt som vi får genom formeln för *Catalanska tal*.

$$C_n = \frac{1}{n} \binom{2(n-1)}{n-1}$$

där n står för antalet matriser i uttrycket. Bland dessa

$$((((AB)C)D)E)F) \quad (((((AB)(CD))E)F) \quad ((AB)(((CD)E)F))$$

Hur många multiplikationer kräver dessa tre olika sätt? 84, 94 respektive 96. Med andra ord vill man spara in multiplikationer så är det väsentligt i vilken ordning matriserna multipliceras samman.

Vårt problem är nu förstås att hitta det mest ekonomiska schemat för arbetet. Det bästa för detta exempel är för övrigt $((A(BC))((DE)F))$ för vilket det endast krävs 36 multiplikationer.

Vi tillgriper *dynamisk programmering* och inför följande algoritm.

Algorithm 11.8.1: MATMULT()

```

for  $i \leftarrow 1$  to  $N$ 
  do { for  $j \leftarrow i + 1$  to  $N$ 
    do  $\text{cost}[i, j] \leftarrow \text{MAXINT}$ 
  }
for  $i \leftarrow 1$  to  $N$ 
  do  $\text{cost}[i, i] \leftarrow 0$ 
for  $j \leftarrow 1$  to  $N - 1$ 
  {
    for  $i \leftarrow 1$  to  $N - j$ 
    {
      for  $k \leftarrow i + 1$  to  $i + j$ 
      {
         $t \leftarrow \text{cost}[i, k - 1] + \text{cost}[k, i + j] +$ 
         $+ r[i] \cdot r[k] \cdot r[i + j + 1]$ 
        do if  $t < \text{cost}[i, i + j]$ 
        then {  $\text{cost}[i, i + j] \leftarrow t$ 
           $\text{best}[i, i + j] \leftarrow k$ 
        }
      }
    }
  }

```

	B	C	D	E	F
A	24	14	22	26	36
B		6	10	14	22
C			6	10	19
D				4	10
E					12

Algoritmen bestämmer först antalet multiplikationer för de fem kombinationerna AB, BC, CD, DE, EF. Dessa kan ju endast utföras på ett sätt. Antalet lagras i huvuddiagonalen i tabellen ovan.

Därefter bestäms alla möjliga kombinationer av tre matriser ABC, BCD, CDE, DEF. För att bestämma till exempel till ABC använder man sig av informationen från AB och BC. Algoritmen väljer den bästa av (AB)C och A(BC). Det vill säga att multiplicera det redan uträknade AB med C eller att multiplicera A med BC. Värdena från dessa beräkningar lagras i nästa diagonal.

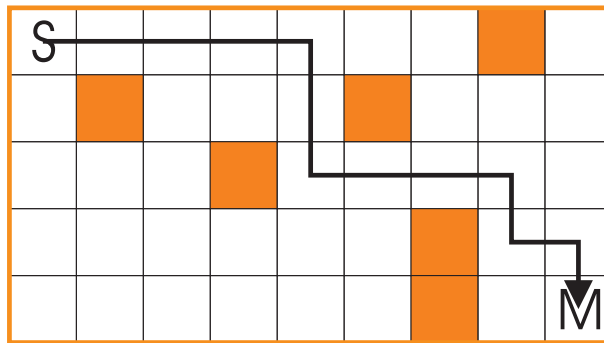
I nästa steg bearbetas ABCD, BCDE och CDEF och så vidare till sista steget, ABCDEF. Slutresultatet hamnar högst upp i högra hörnet av tabellen, 36.

Med hjälp av denna lilla funktion får vi så till sist en trevlig utskrift av svaret:

```
1 void order(int i,int j){
2     if(i==j)
3         printf("%c",64+i);
4     else{
5         printf("(");
6         order(i,best[i][j]-1);
7         printf("*");
8         order(best[i][j],j);
9         printf(")");
10    }
11 }
```

Figur 11.8:

UPPGIFT 11.3

Kalles väg till skolan. När Kalle ska gå till skolan (rutan märkt S i figuren), startar han promenaden i rutan märkt H. Eftersom Kalle vill ha omväxling försöker han i det längsta att varje morgon ta en ny väg till skolan (se exempel i figuren på en av hans möjliga vägar). Han går aldrig längre än han behöver och väljer därför bara att gå i östlig eller sydlig riktning (sydöstlig riktning är omöjlig). På vägen kan finnas oframkomliga gator (rutor med mönster av tegel).

Frågan är nu: Hur många olika vägar det finns för Kalle att ta sig till skolan?

Skriv ett program som först frågar efter stadens storlek (antal rader och antal kolumner, dessa tal kan vara olika men är ≤ 100). I nästa fråga ska man ange hur många oframkomliga vägar staden innehåller och därefter var, var och en av dessa är belägna, genom att först ange rutans rad och därefter dess kolumn.

Programmet ska sedan bestämma antalet olika vägar mellan H och S där varje steg måste vara en förflyttning i antingen östlig eller sydlig riktning och där man inte får beträda oframkomliga rutor.

Indata: Den rektangulära stadens storlek genom antalet rader och kolumner. Antalet oframkomliga gator och var dessa är belägna genom att först ange raden och sedan kolumnen.

Utdata: Ett tal som anger antalet olika vägar från H till S.

UPPGIFT 11.4

Taltriangeln igen. Skriv ett program som löser taltriangeln från Kapitel 5 med dynamisk programmering.

11.8.1 Senaste tentamen 110608**1 – Hur många regioner**

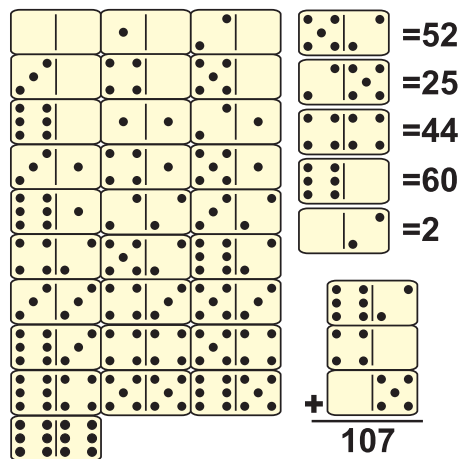
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
A	A	B	B	B	A	A	A	A	A
A	A	B	B	B	A	A	A	B	B
B	B	A	A	A	A	B	B	B	B
A	A	B	B	B	B	B	C	C	C

Figur 11.9:

Kartan i figur 11.9 visar ett landskap indelat i 6 regioner. En region består av ett antal sammanhållna kvadrater, i och för sig, hur komplicerade som helst. För att en kvadrat ska tillhöra en region krävs att kvadraten har en gemensam sida med regionen.

Skriv ett program som bestämmer hur många regioner ett givet landskap har. Givet filen `landskap.txt`, som inleds med ett tal som anger hur många rader $n \leq 20$ den har. Därefter följer n rader med versala bokstäver valda från $A \dots Z$. Alla rader är lika långa med ≤ 80 tecken. Ett körningsexempel:

```
Landskapet har 6 regioner
```


Figur 11.10:

2 – Dominosumma

Till vänster i figur 11.10 ser vi de 28 brickor som ingår i ett dominoset. Betraktar vi varje bricka, där en bricka kan vridas 180° , som ett tal ser vi fem exempel till höger i figuren.

Genom att placera de 28 brickorna under varandra får vi lika många tal att summera. Längst ned till höger ser vi, på ett liknande sätt, addition av 3 brickor.

Skriv ett program som frågar efter en önskad summa och som bestämmer för hur många olika upplägg denna summa kan erhållas. Ett körningsexempel:

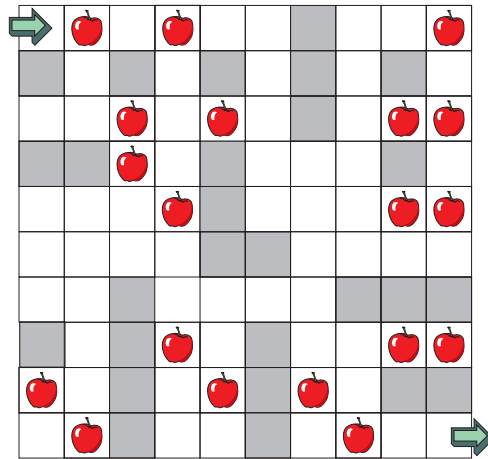
```
Summa ? 1059
Summan kan uppnås på 1589504
```

eller

```
Summa ? 1059
Summan kan uppnås på 12418
```

Problemet kan sägas ha två svar, beroende på om man anser att man får en nytt upplägg varje gång man vrider en "dubbelbricka"! Välj själv vilket svar ditt program ska ge.

Figur 11.11:

3 – Plocka äpplen

I figur 11.11 ser vi en äppelträdgård. Trädgårdsmästaren ska nu plocka så många äpplen han kan och samtidigt följa dessa regler:

- Trädgårdsmästaren startar i rutan högst upp till vänster
- Arbetet är klart då han når rutan längst ned till höger
- Från aktuell ruta får han förflytta sig till en intilliggande ruta som har en sida gemensam med aktuell ruta
- Han får inte återvända till tidigare besökt ruta
- Han får inte besöka de rutor som består av en mur (grå rutor).

Filen `tradgard.txt` inleds med ett tal $n \leq 15$, som anger trädgårdens storlek, alltid kvadratisk. Därefter följer n rader med n tal på varje. Talet 1 anger att i denna ruta finns ett *äpple*, talet 2 anger att denna ruta består av ett hinder, *mur* och talet 0 anger att rutan är *tom* (en del av trädgårdens stigar).

Skriv ett program som bestämmer det största antalet äpplen trädgårdsmästaren kan plocka. Ett körningsexempel:

Han kan plocka 11 äpplen

Figur 11.12:

4 – Laguttagning

En fotbollstränares uppgift är inte bara att ta ut de bästa spelarna, utan också att ge dem rätt placering på planen. Inför tisdagens match har därför tränaren värderat var och en av hans 10 spelare (målvakten undantagen) utefter deras förmåga att spela *i försvaret, på mittfältet och i anfallet*. Han har givit var och en tre värdepoäng v , $0 \leq v \leq 50$. Laget använder sig av uppställningen 4–3–3, det vill säga 4 spelare i försvaret, 3 på mittfältet och 3 i anfallet.

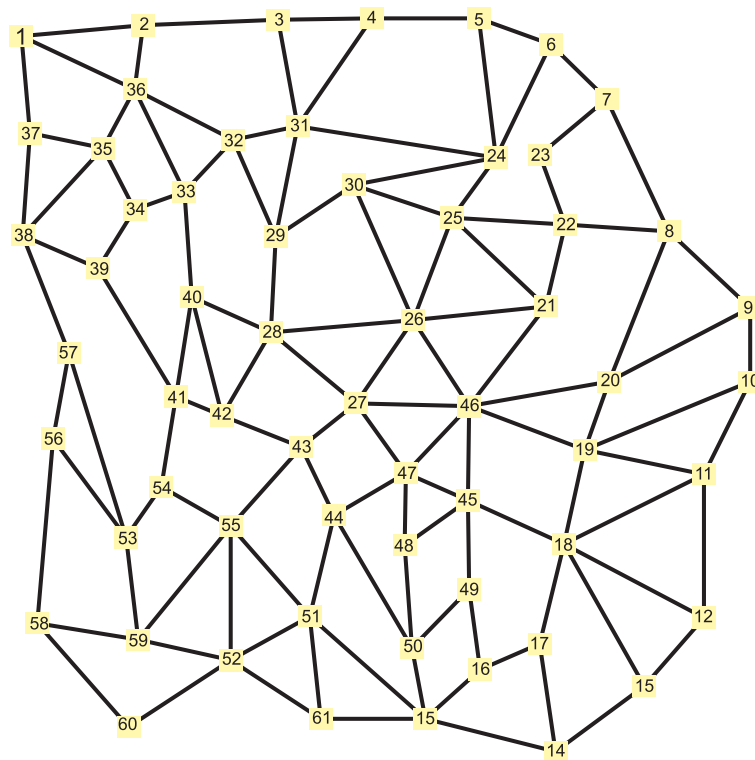
Skriv ett program som bestämmer den högsta totalpoäng laget kan få genom att placera rätt spelare i rätt lagdel.

Filen `laget.txt` innehåller 20 rader med data om de 10 spelarna. Varje spelare tar upp två rader, först namnet (≤ 24 tecken). På nästa rad de tre poängen, i tur och ordning för försvar, mittfält och anfall. Ett körningsexempel:

Laget högsta poäng är 266

Mer i detalj ser laget ut så här:

Mikael_Lustig	25
Olof_Mellberg	30
Daniel_Majstorovic	28
Oscar_Wendt	20

Anders_Svensson	27
Kim_Källström	23
Ola_Toivonen	24

Sebastian_Larsson	25
Johan_Elmander	29
Zlatan_Ibrahimovic	35

Figur 11.13:

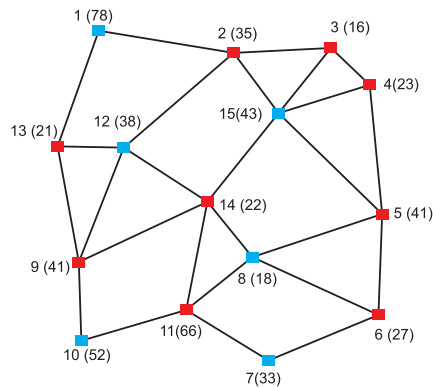
5 – Två korta vägar

Vid viktiga transporter har man bestämt att det ska tas fram två olika rutter mellan de städer, mellan vilka transporten ska ske. I första hand vill man använda den kortaste vägen. I andra hand vill man ta fram den kortaste vägen där *ingen* av de städer som ingår i den första ruten finns med, förutom, förstås, de städer där transporten startar och slutar.

Skriv ett program som bestämmer längden hos de två rutterna. Filen `transport.txt` inleds med ett tal som anger hur många städer $n < 100$ som finns på kartan. På nästa rad anges hur många vägar m det finns. På följande m rader finns tre tal. De två första anger mellan vilka städer vägen går. Det tredje talet anger avståndet. Ett körningsexempel:

```
Från stad ? 38
Till stad ? 19
Den första rutten har längden 3179
Den andra rutten har längden 4995
```

Den första rutten går genom städerna: 38, 39, 41, 42, 43, 37, 46, 19 Den andra går genom städerna: 38, 57, 53, 54, 55, 51, 44, 47, 45, 18, 19

Figur 11.14:

6 – Placering av butiker

Ett företag ska lägga upp sin strategi vad gäller placeringen av ett antal butiker i några städer i en del av landet. Två butiker ska aldrig ligga i två *grannstäder* (städer förbundna med en direkt väg). Så länge man inte bryter mot denna regel vill man placera butiker i så många städer som möjligt, med så stor sammanlagd folkmängd som möjligt.

Betraktar vi kartan i figur 11.14, där stad 1 har 78000 invånare och stad 2 har 35000, är de städerna i blått som valts ut, med en total folkmängd av 262000.

Filen `karta.txt` inleds med ett tal som anger antalet städer (noder) $n \leq 20$ på kartan. Därefter följer n rader med två heltal på varje, stadens nummer samt folkmängden i tusental. På nästa rad finns ett tal m , som anger hur många vägar kartan (bågar grafen) har. Därefter följer m rader med två heltal på varje, som anger mellan vilka städer vägen går. Ett körningsexempel:

```
Affärer i 6 städer med en folkmängden 260000
```